

ICF i IBIC

Presentationsmaterial som stöd för reflektion och fortsatt utveckling av arbetet med ICF

Upprättat 260508

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Det här presentationsmaterialet är en del av ett stödmaterial som Socialstyrelsen har tagit fram som handlar om hur ICF används i IBIC. Det är riktat till utförarverksamheter som arbetar med arbetssättet Individens behov i centrum, IBIC, för att ge stöd i arbetet med ICF.

För mer information gå till avsnitt 1 som tar upp målgrupp, syfte och hur det här materialet kan användas.

Innehåll i presentationen

1. Information till dig som leder utvecklingsarbetet
2. Inledning
3. ICF som gemensamt tankesätt
4. ICF som gemensamt språk
5. Livsområden
6. Relaterade faktorer
7. Funktionstillstånd och ICF bedömningsskala
8. Planering av fortsatt arbete med ICF i IBIC

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Här presenteras innehållet för detta presentationsmaterial.

Information till dig som leder utvecklingsarbetet

Till dig som leder utvecklingsarbetet

I detta avsnitt får du:

- Information om stödmaterialet ICF i IBIC i sin helhet
- Information om hur detta presentationsmaterial kan användas och vad du behöver tänka på vid utbildningstillfälle/tillfällen
- Förslag på upplägg
- Förslag på nulägesbeskrivning

Information om stödmaterial gällande ICF i IBIC

För att ge stöd i arbetet med ICF i Individens behov i centrum, IBIC har Socialstyrelsen tagit fram stödmaterial för utförarverksamheter.

Stödmaterialiet består av :

- Texter om ICF i IBIC på Kunskapsguiden
- Digitala självstudier om ICF i IBIC
- Ett presentationsmaterial för reflektion, nulägesbild och fortsatt utveckling av arbetet med ICF i verksamheten
- Tips och stöd för fortsatt arbete

Denna del av stödmaterialiet avser presentationsmaterialiet för gemensam reflektion, som leds av chef eller utsedd ansvarig.

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Stödmaterialiet om ICF i IBIC finns tillgängligt på Socialstyrelsens webbplats Kunskapsguiden under temat IBIC, vidare guidning:

1. Leta dig fram till "IBIC för utförare".
2. Under avsnittet "Introduktion till utbildningspaketet för dig som leder arbetet" hittar du allt stödmaterial och länkar till utförare som rör "Hur ICF används i IBIC" samt "Genomföra uppdrag och följa upp". Bland annat:

- Texter om vad ICF är, syfte och hur det används i IBIC
- Den digitala självstudien ICF i IBIC
- Detta presentationsmaterial
- Tips på stödmaterial för att utveckla arbetet

Denna del av stödmaterialiet avser presentationsmaterialiet som leds av chef eller utsedd ansvarig.

Hur materialet kan användas

Målgrupp

Medarbetare och chefer i utförarverksamheter som arbetar eller ska börja arbeta enligt IBIC.

Syfte

Materialet syftar till:

- Att tillsammans få reflektera kring centrala delar av ICF.
- Att chefen och arbetsgruppen ska få en bild av hur arbetet fungerar idag för att kunna utveckla arbetet i verksamheten.

Användning

Kan användas på enhetsmöten, APT, planeringsdagar, temadagar etc.

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Informera deltagarna om det är tänkt att ni ska gå igenom hela presentationsmaterialet vid ett och samma utbildningstillfälle eller dela upp materialet och arbeta med olika avsnitt vid flera utbildningstillfällen, utifrån era behov.

Information till dig som leder utvecklingsarbetet

- Anteckningssidor
 - Manus
 - Till dig som leder utbildningen
- Upplägg
- Innehåll

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Anteckningssidor

I anteckningssidorna finns text till dig som ska leda presentationen/utvecklingsarbetet. Texten i anteckningssidorna är uppdelad i två delar :

- **Manus** är text du kan läsa innantill medan du leder utbildningstillfället eller använda om stöd för att göra egna anteckningar.
- **Till dig som leder utvecklingsarbetet** är information och instruktioner till dig som leder arbetet.

Upplägg och innehåll

Detta presentationsmaterial är indelat i flera avsnitt för att reflektera kring centrala delar av ICF. På bild 2 finns en översikt över innehållet. På inledningssidan för varje avsnitt anges den beräknade tidsåtgången.

Hur ni lägger upp tillfället/tillfällena bestämmer ni i verksamheten. Ni kan till exempel:

- använda hela presentationsmaterialet vid ett och samma tillfälle, eller
- dela upp materialet och arbeta med olika avsnitt vid flera tillfällen, utifrån era behov.

Förberedelse inför utbildningstillfälle

I presentationsmaterialet i första avsnittet finns förslag på upplägg, tips på hur du gör en nulägesbeskrivning och saker att tänka på vid utbildningstillfället/tillfällena.

Förslag på upplägg

1. Du som leder arbetet bokar in tillfälle/ tillfällen med arbetsgruppen och informerar om det kommande arbetet med stödmaterialet "*Hur ICF används i IBIC*"
2. Innan utbildningstillfället bör varje medarbetare och chef genomföra den digitala självstudien om ICF (ca 45 min). Utbildningen hittar du på Kunskapsguiden under temat IBIC, avsnittet "Introduktion av utbildningspaket IBIC för utförare".
3. Inför utbildningstillfället gör du som leder arbetet med fördel en kort nulägesbeskrivning av hur verksamheten använder ICF i arbetet idag (se nästa PPT-bild).
4. Under utbildningstillfället reflekterar alla i arbetsgruppen över arbetet med ICF. Ni identifierar utvecklingsområden och bestämmer konkreta förbättringssteg.
5. Du som leder arbetet skriver ner arbetsgruppens mål och aktiviteter i en enkel handlingsplan, vad som ska göras, när och av vem.
6. Du som leder arbetet följer upp handlingsplanen tillsammans med arbetsgruppen. Chefen har det övergripande ansvaret för att planen både följs upp och genomförs.

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Innan det första utbildningstillfället rekommenderas att varje medarbetare och chef genomför den digitala självstudien om hur ICF används i IBIC. Det är en interaktiv självstudie. (beräknad tidsåtgång ca 45 minuter).

Förslag på nulägesbeskrivning

Innan utbildningstillfället/tillfällena kan det vara värdefullt om du som chef eller utsedd ansvarig gör en nulägesbeskrivning av verksamhetens arbete med ICF. Den ger en första bild av hur arbetet fungerar idag och vad som kan förbättras. Reflektionerna i arbetsgruppen kommer att komplettera beskrivningen.

- **Hur använder vi ICF för att planera, genomföra och följa upp individens stöd?**

- Använder vi livsområden och relaterade faktorer i dokumentationen? (t.ex. i genomförandeplaner och i den löpande dokumentationen?)
- Formulerar vi bedömda och avsedda funktionstillstånd vid behov, alternativt att vi formulerar delmål?

- **Personalens kompetens**

- Vilken kompetens har personalen i att använda ICF?

- **Stöd i arbetet**

- Finns relevanta stödmaterial, löpande utbildningar och rutiner för hur t.ex. ICF används i dokumentationen? Finns tillgängliga stödpersoner (t.ex. processledare i IBIC) som kan stödja personalen vid användning?

Till dig som leder utvecklingsarbetet

På bilden finns tips på frågor att använda för att göra en nulägesbeskrivning av erat nuvarande arbete med ICF.

Tips för ta reda på mer om nuläget kan vara att göra en kartläggning, exempelvis genom att:

- Granska genomförandeplaner och löpande dokumentation
- Samla in synpunkter från medarbetare och stödfunktioner

Att tänka på vid utbildningstillfälle

- Deltagare har olika erfarenheter och förkunskaper – det är okej att tycka olika.
- Ge alla tid att reflektera.
- Relatera gärna innehållet i presentationsmaterialet till ert dagliga arbete. Beskriv med konkreta exempel hur ni använder ICF för att planera, genomföra och följa upp individens stöd.

Inledning ICF i IBIC

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Här börjar det material du använder tillsammans med gruppen.

Beräknad tidsåtgång för detta avsnitt

- Avsnitt Inledning ICF i IBIC cirka 10 minuter.

Manus

Välkomna till dagens tillfälle. Vi ska tillsammans reflektera kring centrala delar av ICF inom IBIC och hur vi använder ICF i vårt arbete. Tillsammans skapar vi en gemensam grund för de centrala ICF-begrepp vi använder och ett underlag för hur vi kan utveckla och förbättra arbetet framåt.

Reflektion och utveckling av vårt arbete med ICF

Syftet med träffen är att:

- Få en gemensam bild av vad ICF är och hur det används i IBIC
- Prata om hur vi jobbar med ICF idag
- Komma på vad vi kan bli bättre på och göra en plan

Till dig som leder utvecklingsarbetet

För att reflektionerna ska bli så bra som möjligt rekommenderar vi att chef och medarbetare gå den digitala självstudien om ICF i IBIC.

Manus

Syftet med träffen är att:

- Få en gemensam bild av vad ICF är och hur klassifikationen används i IBIC
- Prata om/ reflektera hur vi jobbar med ICF idag
- Komma på vad vi kan bli bättre på och göra en plan. Tillsammans får vi möjlighet att planera för vad vi behöver göra för att säkra arbetet med ICF i IBIC.

Vi kommer att reflektera kring:

- ICF som gemensamt tankesätt och språk i IBIC
- Hur livsområden och relaterade faktorer används.
- Hur funktionstillstånd och bedömningsskalan i ICF används.

ICF – Vad står det för?

- ICF är en förkortning av Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa
- Klassifikationen är framtagen av Världshälsoorganisationen, WHO
- ICF är ett sätt att beskriva hälsa och hur en person fungerar i sin vardag

Manus

- ICF är en förkortning av Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa.
- Klassifikationen är framtagen av Världshälsoorganisationen, WHO
- IBIC som arbetssätt bygger på ICF, som ger en vetenskaplig grund för att beskriva hälsa och hur en person fungerar i sin vardag.

ICF som gemensamt tankesätt

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Här börjar avsnittet ICF som gemensamt tankesätt.

Beräknad tidsåtgång för detta avsnitt

- Avsnitt ICF som tankesätt (inkl. film och reflektionsfrågor) cirka 50 minuter.

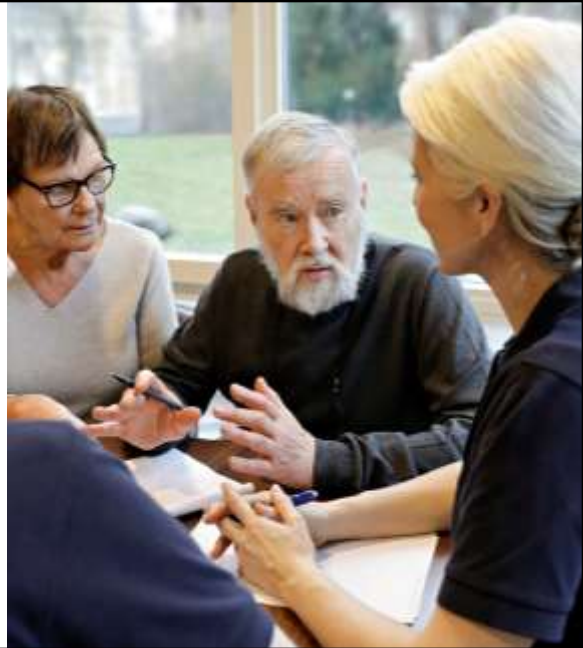
Manus

Nu ska vi titta närmare på ICF som gemensamt tankesätt. Vi ska gå igenom vad tankesättet betyder. Sedan reflektera över hur vi använder det som utförare när vi planerar och ger stöd till individen.

ICF som gemensamt tankesätt

Hjälper oss att

- få en bred bild av individens livssituation
- se vad som underlättar och vad som är hinder för individen i vardagen

Manus

ICF används både som gemensamt språk och tankesätt i IBIC. Här kommer vi fokusera på ICF som ett sätt att tänka.

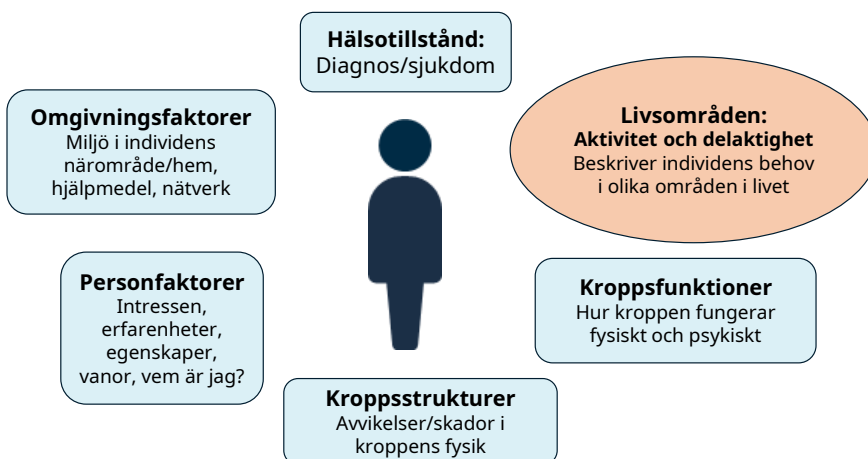
- ICF hjälper oss att få en bred bild av en persons livssituation och se hen i sitt sammanhang, inte bara på diagnos eller vad personen inte klarar av. Vi tittar på hur personen fungerar i vardagen och kan vara delaktig.

Både handläggare och utförare använder ICF som tankesätt i IBIC. Det blir ett gemensamt sätt att beskriva hur individen fungerar, så vi pratar om samma saker och lättare kan ge rätt stöd.

- ICF hjälper oss också att se vad som underlättar och vad som är hinder i vardagen. Vi tittar på olika faktorer som påverkar individens vardag. Till exempel personliga faktorer, omgivningen och hur funktionsnedsättningar och kroppen påverkar.

Det här tankesättet kan vi använda när vi planerar insatser och ger stöd och när vi samarbetar runt personen.

ICF som tankesätt består av olika delar

 Socialstyrelsen

Manus

Den här bilden visar de delar som ingår i ICF som tankesätt som vi utgår ifrån när vi ska förstå och beskriva hur individen fungerar i vardagen. ICF består av flera delar som är kroppsstrukturer, kroppsfunktioner, aktiviteter och delaktighet samt omgivningsfaktorer och personliga faktorer. Vi kommer att gå igenom de olika delarna mer längre fram, men sammanfattningsvis:

Livsområden

Livsområden är nio kapitel från aktiviteter och delaktighet + ytterligare två områden. Det är under dessa områden där det beskrivs vad individen behöver stöd, vad individen klarar själv och vilka mål individen har.

Relaterade faktorer

I IBIC används begreppet relaterade faktorer som ett samlingsnamn för olika faktorer som påverkar individen. Dessa är hälsotillstånd, kroppsstrukturer, kroppsfunktioner, omgivningsfaktorer och personfaktorer

Film om ICF som gemensamt tankesätt

- Film om ICF som tankesätt
- Reflektionsfråga till filmen
 - Vilka fördelar och utmaningar ser ni med att använda ICF för att beskriva vad Zacharias klarar av och vad han behöver stöd med?

[Länk här till filmen Om Zacharias.](#)

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Kontrollera att länken till filmen om Zacharias på den här bilden fungerar. Filmen är cirka 2 minuter lång. Efter filmen finns en reflektionsfråga. Du kan ta den i helgrupp eller låta deltagarna prata i mindre grupper. Välj det som passar bäst.

Manus

Vi ska nu titta på en kort film som visar exempel på hur ICF som tankesätt kan användas för att beskriva hur en person fungerar i vardagen. I filmen får vi möta Zacharias som nyligen kommit hem från sjukhuset efter att ha drabbats av en stroke.

Ni som gjort de digitala självstudierna 'ICF i IBIC' har redan sett filmen. Det är bra för då blir det lättare att hänga med och prata om den idag.

Efter filmen kommer vi tillsammans reflektera kring ICF som tankesätt. Reflektionsfrågor till filmen:

- Vilka fördelar och utmaningar ser ni med att använda ICF för att beskriva vad Zacharias klarar av och vad han behöver stöd med?

ICF som tankesätt – reflektera över ert egna arbete

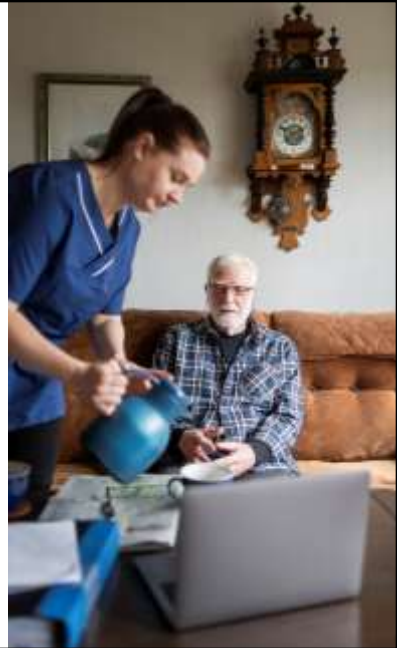
Tänk på en person du möter i ditt arbete...

1. Egen reflektion

- Vad klarar personen själv och vad behöver hen stöd med?
- Vilka relaterade faktorer gör personens vardag lättare och svårare?

2. Dela era reflektioner med varandra

- Fundera tillsammans på hur olika relaterade faktorer påverkar personers behov av stöd
- Diskutera hur ICF tankesätt kan hjälpa er att planera och följa upp individens stödinsatser

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Förbered genom att fundera på gruppindelning till punkt 2 då deltagarna ska dela reflektioner med varandra. Efter gruppdiskussionen fångar du upp reflektionerna i storgrupp. Be någon i varje grupp att anteckna och lämna anteckningarna till dig efteråt.

Manus

1. Nu ska vi använda ICF som tankesätt för att reflektera över vårt eget arbete. Vi börjar med att reflektera enskilt (cirka fem minuter). Tänk på en person som du möter i ditt arbete och fundera på:

- Vad klarar personen själv och vad behöver hen stöd med?
- Vilka relaterade faktorer gör personens vardag lättare och svårare?

2. Nu ska ni dela era reflektioner med varandra i grupper, (cirka tio minuter). Börja med att kort berätta om den person ni tänkt på – utan namn eller uppgifter som gör personen igenkännbar. Fundera sedan tillsammans på följande:

- Hur påverkar olika relaterade faktorer personers behov av stöd.
- Hur kan ICF som tankesätt hjälpa oss att planera och följa upp stödinsatserna.

Återkoppling i storgrupp

Nu kommer jag låta några grupper berätta vad ni pratat om. Avsluta med: ICF hjälper oss att se både det som fungerar och det som är svårt, så att vi kan ge rätt stöd och göra anpassningar när det behövs.

ICF som gemensamt språk

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Här börjar avsnittet ICF som gemensamt språk.

Beräknad tidsåtgång för detta avsnitt

- Avsnitt ICF som gemensamt språk ca 30 minuter.

Manus

Nu ska vi titta närmare på ICF som gemensamt språk. Vi ska gå igenom syftet med att använda ICF som gemensamt språk. Sedan ska vi reflektera över hur vi använder ICF i vår dokumentation och om det är något vi behöver utveckla.

ICF som gemensamt språk

- Handläggare och utförare använder samma begrepp utifrån ICF för att beskriva individens resurser, behov och mål
- Att dokumentera med samma begrepp gör det lättare att förstå varandra, samarbeta och ge rätt stöd till individen

Manus

- ICF som gemensamt språk innebär att vi använder samma begrepp utifrån ICF när vi beskriver en persons situation. Både handläggare och utförare dokumenterar individens resurser, behov och mål på ett likartat sätt.

Då blir dokumentationen mer enhetlig och det blir lättare att förstå varandra, samarbeta och ge rätt stöd. Det gör det också enklare att se om personen får det stöd hen har rätt till.

- Att dokumentera med samma begrepp gör det lättare att förstå varandra, samarbeta och ge rätt stöd.

Att använda samma språk i dokumentationen gör att vi kan följa personens resurser, behov och mål över tid och se om stödet fungerar eller behöver ändras. På så sätt får individen ett mer rättssäkert stöd.

Hur kan vi använda ICF i dokumentationen?

- Med ICF dokumenterar vi individens resurser, behov och mål inom olika livsområden och relaterade faktorer, exempelvis i
 - utredning
 - uppdrag
 - genomförandeplan
 - löpande dokumentation
 - uppföljning

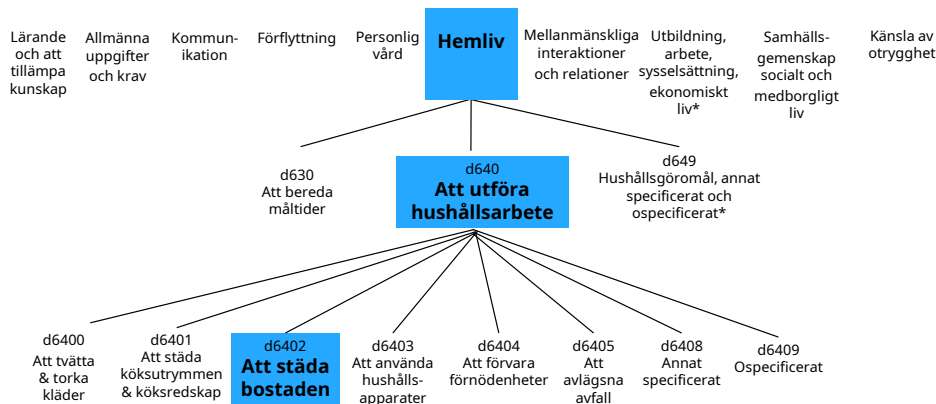
Manus

Med ICF dokumenterar vi individens resurser, behov och mål inom olika livsområden och relaterade faktorer.

Handläggare och utförare använder samma begrepp exempelvis i utredning, uppdrag, genomförandeplan, löpande dokumentation och uppföljning. Då blir informationen mer enhetlig och det blir lättare att samarbeta och ge rätt stöd utifrån individens behov.

Det gör det också lättare att följa vad individen klarar själv och vad hen behöver stöd med över tid, och att se om arbetssättet fungerar eller behöver ändras.

Olika livsområden

 Socialstyrelsen

Manus

ICF är uppbyggt i flera nivåer. Kapitelnivån, första nivån, är den mest övergripande och den följs av underliggande kategorier på olika nivåer. Informationen blir mer detaljerad och avgränsad ju längre ner i klassifikationen vi går. Varje kategori har en kort beskrivning och en egen kod.

På den här bilden ser vi hur ICF klassifikationen är uppbyggd, med ett exempel på livsområdet Hemliv, från det övergripande kapitlet ner till mer detaljerade kategorier.

Exempel på dokumentation under livsområde i en genomförandeplan

Vad

Hemliv. Att städa bostaden

Bedömt funktionstillstånd: Måttlig begränsning.

Eva vet hur hon praktiskt ska städa och klarar de flesta städmomenten. Men hon har svårt att komma igång, att behålla fokus under momenten och bli klar med städningen.

Avsett funktionstillstånd: Lätt begränsning.

Eva vill klara av att slutföra de flesta städmomenten under sin veckostädning.

Hur och när

Eva städar sin bostad en gång i veckan. Personalen och Eva har tagit fram en checklista. Hon följer checklistan och gör ett moment i taget och bockar av. Personal tittar till henne cirka var 15:e minut, ger korta påminnelser vid behov och stämmer av i slutet att städningen är klar.

Inriktning på stödet

Stödjande/tränande

Delmål: Lätt begränsning. Att Eva genomför sin veckostädning med checklista och kort påminnelse från personal.

Datum för uppföljning om tre månader: XXXX-06-01.

Manus

Här ser ni ett exempel på hur dokumentation under ett livsområde kan se ut i en genomförandeplan:

Vad: Hemliv. Att städa bostaden

Bedömt funktionstillstånd: Måttlig begränsning. Eva vet hur hon praktiskt ska städa och klarar de flesta städmomenten. Men hon har svårt att komma igång, att behålla fokus under momenten och bli klar med städningen.

Avsett funktionstillstånd: Lätt begränsning. Eva vill klara av att slutföra de flesta städmomenten under sin veckostädning.

Hur och när: Eva städar sin bostad en gång i veckan. Personalen och Eva har tagit fram en checklista. Hon följer checklistan och gör ett moment i taget och bockar av. Personal tittar till henne cirka var 15:e minut, ger korta påminnelser vid behov och stämmer av i slutet att städningen är klar.

Inriktning på stödet: stödjande/tränande

Delmål: Lätt begränsning. Att Eva genomför sin veckostädning med checklista och kort påminnelse från personal. Datum för uppföljning om tre månader: XXXX-06-01.

I genomförandeplanen använder utföraren handläggarens bedömning av funktionstillstånd och uppdraget som grund. Utföraren kan ibland behöva förtydliga bedömt och avsett funktionstillstånd, utifrån hur situationen ser ut nu.

Livsområden

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Här börjar avsnittet om livsområden.

Beräknad tidsåtgång för detta avsnitt

Avsnitt Livsområden (inkl. film och reflektionsfrågor) ca 50 minuter.

Vill ni arbeta ytterligare med Livsområden kan ni använda övningen "Livsområdespussel" (ca 30 minuter). Den hittar du i avsnittet "Introduktion till utbildningspaketet för dig som leder arbetet".

Manus

Nu ska vi titta närmare på de olika livsområden som vi använder i IBIC för att förstå vilka delar av vardagen en individ kan behöva stöd i.

Livsområden

- I IBIC finns elva livsområden
- Livsområdena används för att beskriva vad individen klarar av och behöver hjälp med i vardagen.
- Beskrivningen hjälper oss att planera och genomföra insatser utifrån individens behov

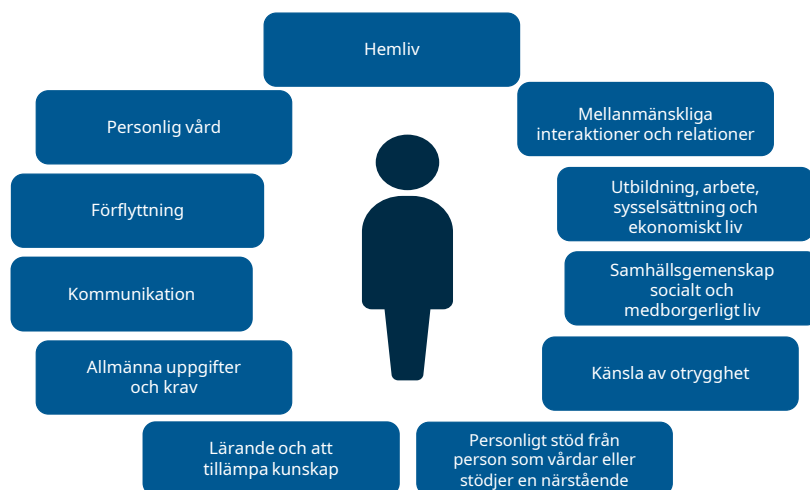

Manus

- I IBIC finns elva livsområden. Att dela upp individens behov i olika livsområden gör det möjligt att beskriva individens situation både fysiskt, psykiskt och socialt.
- Livsområdena används för att beskriva vad individen klarar av och behöver hjälp med i vardagen.
- Beskrivningen hjälper oss att planera och genomföra insatser utifrån individens behov

Byt bild för att visa en bild på livsområdena

Livsområden i IBIC

 Socialstyrelsen

Manus

Här ser ni en bild på de elva livsområdena i IBIC. Strax ska vi se en film som förklarar vad de olika livsområdena innehåller.

Vi beskriver resurser, behov, mål och vilket resultat stödet har gett inom de livsområden där individen behöver stöd.

Film om livsområdena

[Länk här till film om livsområden](#)

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Kontrollera att länken till filmen på den här bilden fungerar. Filmen är 4:25 minuter lång. Efter filmen finns några tillhörande reflektionsfrågor (se nästa sida).

Manus

Nu ska vi se en film om livsområdena i IBIC. Filmen hjälper oss att förstå varför det finns livsområden i IBIC och vad de olika livsområdena handlar om.

Vi tittar på filmen tillsammans för att kunna reflektera över hur vi använder livsområden i vårt arbete idag och om det finns något vi kan utveckla framöver.

Ni som har gjort de digitala självstudierna "ICF i IBIC" har redan sett filmen en gång. Det är bra för då blir det lättare att hänga med och prata om den idag.

Reflektionsfrågor

Hur arbetar vi idag med livsområden?

- Vilka livsområden finns i våra genomförandeplaner idag?
- Hur vet vi vilket livsområde vi ska välja när vi skriver om individens behov?

Behöver vi mer kunskap?

- Till exempel om de olika livsområdena, varför de används och hur vi sorterar in individens behov i dem

 Socialstyrelsen

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Dessa reflektionsfrågor hör till filmen om livsområden. Fundera i förväg på hur du vill dela in gruppen när de ska reflektera, t.ex. i helgrupp eller i mindre grupper – du bedömer vad som passar bäst. Efter gruppdiskussionen samlar du upp reflektionerna i helgrupp. Be någon i varje grupp att anteckna och lämna anteckningarna till dig efteråt.

Manus

Nu ska ni få reflektera i grupper i (cirka femton minuter). Vi kommer sedan att lyfta era reflektioner i helgrupp. Utgå från följande frågor:

• Hur arbetar vi idag med livsområden

- Vilka livsområden finns i våra genomförandeplaner idag?
- Hur vet vi vilket livsområde vi ska välja när vi skriver om individens behov?

• Behöver vi mer kunskap?

- Till exempel mer kunskap om de olika livsområdena, varför de används och hur vi sorterar in individens behov i dem.

Återkoppling i helgrupp

Nu kommer jag låta några grupper kort berätta vad ni pratat om.

Relaterade faktorer

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Här börjar avsnittet om relaterade faktorer.

Beräknad tidsåtgång för detta avsnitt

Avsnitt Relaterade faktorer (inkl. reflektionsfrågor) ca 50 minuter.

Manus

Nu ska vi titta närmare på de relaterade faktorerna i IBIC som hjälper oss att förstå vad som underlättar eller hindrar för personen i vardagen.

Relaterade faktorer

För att få en bred bild av individens situation och behov av stöd, behöver vi ta reda på vilka faktorer som underlättar eller hindrar i vardagen.

I IBIC kallas dessa faktorer för relaterade faktorer och omfattar:

- Hälsotillstånd
- Kroppsstrukturer
- Kroppsfunktioner
- Omgivningsfaktorer
- Personfaktorer

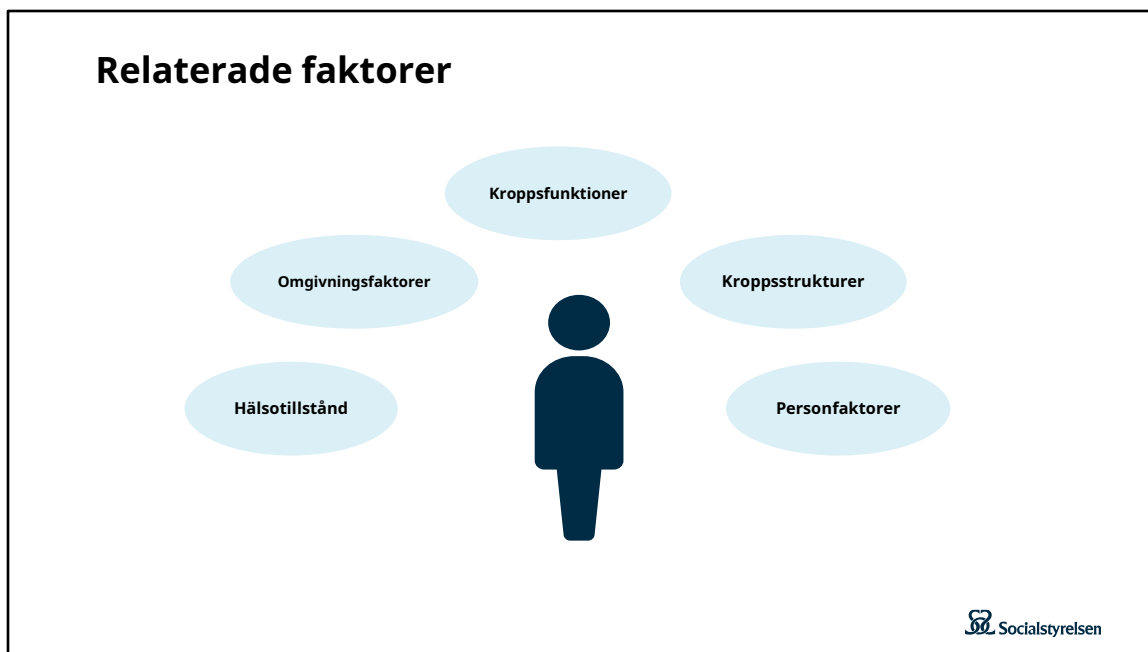

Manus

För att få en bred bild av individens situation och behov av stöd, behöver vi ta reda på vilka faktorer som underlättar eller hindrar i vardagen. I IBIC kallas dessa faktorer för relaterade faktorer och omfattar:

- Hälsotillstånd
- Kroppsstrukturer
- Kroppsfunktioner
- Omgivningsfaktorer
- Personfaktorer

Byt bild för att visa en bild på de relaterade faktorerna.

Manus

Här ser ni en bild på de elva livsområdena i IBIC. Jag kommer nu ge er en kort genomgång av de relaterade faktorerna:

Hälsotillstånd kan vara en sjukdom eller diagnos som diabetes, stroke, schizofreni eller ADHD.

Kroppsstrukturer beskriver kroppens uppbyggnad och förklarar hur skador eller avvikelser påverkar individen. Till exempel ett brutet ben eller skada på hjärnan.

Kroppsfunktioner beskriver hur kroppen och hjärnan fungerar fysiskt och psykiskt. De används för att beskriva eventuella funktionsnedsättningar som kan påverka personen att vara genomföra aktiviteter och vara delaktig. Det kan t.ex. handla om att en person har nedsatt rörlighet i ett ben, att en person har svårt att bibehålla sin koncentration, att en person har svårt med tidsuppfattning.

Omgivningsfaktorer beskriver individens omgivning. Till exempel hur bostaden ser ut, stöd från familj och vänner samt hur andra människor bemöter individen.

Personfaktorer är de individuella drag som gör individen unik. Till exempel erfarenheter, vanor och strategier för att hantera olika situationer.

Reflektionsfrågor

Hur arbetar vi idag med relaterade faktorer?

- Hur använder vi relaterade faktorer när vi planerar genomförandet?

Behöver vi mer kunskap?

- Till exempel om de olika relaterade faktorerna och hur vi sorterar in information under rätt relaterad faktor.

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Reflektionsfrågorna handlar om relaterade faktorer. Fundera i förväg på hur du vill dela in gruppen när de ska reflektera, t.ex. i helgrupp eller i mindre grupper. Efter gruppdiskussionen samlar du upp reflektionerna i helgrupp. Be någon i varje grupp att anteckna och lämna anteckningarna till dig efteråt.

Manus

Nu ska ni få reflektera i grupper i (cirka femton minuter). Vi kommer sedan att lyfta era reflektioner i helgrupp. Utgå från följande frågor:

• Hur arbetar vi idag med relaterade faktorer?

- Hur använder vi relaterade faktorer när vi planerar genomförandet?

• Behöver vi mer kunskap?

- Till exempel mer kunskap om de olika relaterade faktorerna och hur vi sorterar in information under rätt relaterad faktor.

Återkoppling i helgrupp

Nu kommer jag låta några grupper kort berätta vad ni pratat om.

Funktionstillstånd och bedömningsskalan i ICF

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Här börjar avsnittet om funktionstillstånd och bedömningsskalan i ICF.

Beräknad tidsåtgång för detta avsnitt

Avsnitt Funktionstillstånd och bedömningsskalan i ICF (inkl. film och reflektionsfrågor) ca 1 timme och 10 minuter.

Manus

Nu ska vi titta närmare på funktionstillstånd i IBIC, som är ett viktigt begrepp i arbetssättet. Vi ska också se hur vi kan använda ICF:s bedömningsskala för att få en bild av vad individen klarar själv och vad hen behöver hjälp med.

Funktionstillstånd i IBIC

- Funktionstillstånd beskriver hur individen klarar av saker i vardagen och hur delaktig hen är i aktuella livsområden.
- Med hjälp av funktionstillstånd kan vi följa hur individens resurser, behov och mål förändras över tid.

Manus

Funktionstillstånd används i IBIC för att beskriva och dokumentera individens nuläge och mål och för att se vilket resultat som uppnås med stödet.

- Funktionstillstånd beskriver hur en person klarar av saker i vardagen och hur delaktig personen är i aktuella livsområden.
- Med hjälp av funktionstillstånd kan vi följa hur en persons resurser, behov och mål förändras över tid.

Det gör det lättare att se om de insatser som ges faktiskt leder till önskat resultat – för personen själv, för oss som utförare och för handläggaren.

Funktionstillstånd i IBIC

Bedömt funktionstillstånd

Beskriver hur individen i nuläget genomför och är delaktig i ett livsområde.

Exempel:

"Axel kan lägga in tvätten i tvättmaskinen och hänga tvätten, men har svårt att sortera tvätten utifrån färg och grader och veta hur han ska ställa in tvättmaskinen"

Avsett funktionstillstånd

Beskriver individens mål inom ett livsområde; hur individen fram till ett visst datum kan genomföra och vara delaktig i det aktuella livsområdet.

Exempel:

"Axel vill fortsätta göra de moment han kan själv och vill lära sig använda tvättmaskinen"

Manus

Bedömt funktionstillstånd beskriver hur individen i nuläget genomför och är engagerad i ett livsområde. Vi behöver ta reda på: Vilka delar inom ett livsområde klarar personen själv och vad behöver hen stöd med? Hur är personen delaktig i livsområdet och vad är viktigt för hen?

Exempel:

"Axel kan lägga in tvätten i tvättmaskinen och hänga tvätten, men har svårt att sortera tvätten utifrån färg och grader och veta hur han ska ställa in tvättmaskinen"

Avsett funktionstillstånd beskriver individens mål inom ett livsområde, det vill säga hur personen fram till ett visst datum ska kunna genomföra aktiviteter och vara delaktig i det aktuella livsområdet.

Det är av det avsedda funktionstillståndet vi vet syftet med aktiviteten och hur den bör planeras. Vi behöver ta reda på: Vad inom livsområdet vill personen förbättra/ bibehålla och hur vill hen vara delaktig?

Exempel:

"Axel vill fortsätta göra de moment han kan själv och vill lära sig använda tvättmaskinen"

ICF bedömningsskala

- Skalan används för att beskriva vad personen klarar själv, behöver stöd med och hur delaktig hen är inom ett livsområde (funktionstillstånd inom ett livsområde)
- Individens funktionstillstånd beskrivs också i fritext för att ge en tydligare bild
- Skalan visar hur stora begränsningar individen har och ger stöd att kunna följa förändringar i resurser, behov och mål över tid.

Manus

- Skalan används för att beskriva vad personen klarar själv, behöver stöd med och hur delaktig hen är inom ett livsområde. Det kallas för att beskriva en individs funktionstillstånd inom ett livsområde. Med hjälp av skalan kan du tydligt visa hur individen genomför aktiviteter och är delaktig där stöd behövs.
- Individens funktionstillstånd (individs nuläge och mål inom ett livsområde) beskrivs också i fritext för att ge en tydligare bild för hur personen fungerar i vardagen, så att handläggare och utförare får en mer komplett bild av individens funktionstillstånd.
- Skalan visar hur stora begränsningar individen har och ger stöd att kunna följa förändringar i resurser, behov och mål över tid.

Ingen begränsning innebär att personen inte har någon begränsning alls och stor begränsning innebär att individen är begränsad i hälften eller mer av aktiviteterna inom ett livsområde.

Fasta svarsalternativ gör bedömningarna mer enhetliga och lättare att följa upp.

Film om funktionstillstånd och ICF bedömningsskala

[Länk till filmen "Möt Ove och Alice"](#)

 Socialstyrelsen

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Kontrollera att länken till filmen på den här bilden fungerar. Filmen är ca 2 minuter lång.

Manus

Nu ska vi se en film om hur ICF:s bedömningsskala används. I filmen kommer vi få möta två personer, Ove och Alice.

Vi ser nu filmen tillsammans för att skapa oss en gemensam förståelse för hur skalan används och för att kunna reflektera över hur vi arbetar med funktionstillstånd samt om det finns något vi kan utveckla framöver.

Ni som har gjort de digitala självstudierna "ICF i IBIC" har redan sett filmen en gång. Det är bra för då blir det lättare att hänga med och prata om den idag.

Länk här till filmen "Möt Ove och Alice"

Alices avsedda funktionstillstånd

Alice - Exempel på avsett funktionstillstånd, att klä sig, (uppdrag från handläggare)

Ingen begränsning. Att Alice ska lära sig att välja lämplig klädsel utifrån årstid och tillfälle. Uppföljning planerad om sex månader, 202X-XX-XX

Exempel på delmål för att klä sig, (utförarens genomförandeplan)

Delmål

Lätt begränsning. Att Alice med bildstöd klarar av att välja kläder utifrån väder. Uppföljning planerad om tre månader, 202X-XX-XX

Manus

I filmen såg vi hur vi använder skalan för att beskriva Oves och Alices nuläge – det vi kallar bedömt funktionstillstånd.

Vi fick en beskrivning av Alices bedömda funktionstillstånd som var en Lätt begränsning (Alice klarar själv att ta på och av sig kläder, skor och strumpor. Det Alice har svårt med är att välja lämplig klädsel utifrån årstid och tillfälle.)

I det här exemplet ni ser på bilden har handläggaren formulerat ett avsett funktionstillstånd (ett mål i livsområdet) som finns med i uppdraget till utföraren. Det avsedda funktionstillståndet beskrivs *"Ingen begränsning. Att Alice ska lära sig att välja lämplig klädsel utifrån årstid och tillfälle."*

När utföraren sedan planerar genomförandet tillsammans med Alice så formulerar de ett delmål, *Att Alice med bildstöd klarar av att välja kläder utifrån väder (Lätt begränsning).*

När både handläggare och utförare arbetar med bedömda och avsedda funktionstillstånd kan vi följa Alices utveckling över tid för att se om det stöd vi ger har önskad effekt.

Reflektionsfrågor

Hur arbetar vi idag med funktionstillstånd?

- Använder vi oss av informationen i uppdraget från handläggaren om bedömt och avsett funktionstillstånd? (nuläge och mål)
- Påverkar det hur vi utformar stödet och formulerar mål/delmål?

Behöver vi mer kunskap?

- Till exempel om funktionstillstånd och ICF bedömningsskala.

 Socialstyrelsen

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Reflektionsfrågorna handlar om hur vi arbetar med funktionstillstånd. Fundera i förväg på hur du vill dela in gruppen när de ska reflektera, t.ex. i helgrupp eller i mindre grupper. Efter gruppdiskussionen samlar du upp reflektionerna i helgrupp. Be någon i varje grupp att anteckna och lämna anteckningarna till dig efteråt.

Manus

Nu ska ni få reflektera i grupper i (cirka femton minuter). Vi kommer sedan att lyfta era reflektioner i helgrupp. Utgå från följande frågor:

Hur arbetar vi idag med funktionstillstånd?

- Använder vi oss av informationen i uppdraget från handläggaren om bedömt och avsett funktionstillstånd? (nuläge och mål)
- Påverkar det hur vi utformar stödet och formulerar mål/delmål?

Behöver vi mer kunskap?

- Till exempel om funktionstillstånd och ICF bedömningsskala.

Återkoppling i helgrupp

Nu kommer jag låta några grupper kort berätta vad ni pratat om.

Planering av fortsatt arbete med ICF i IBIC

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Här börjar det sista avsnittet Planering av fortsatt arbete med ICF i IBIC

Beräknad tidsåtgång för detta avsnitt

Avsnitt Planering av fortsatt arbete med ICF i IBIC ca 20 minuter.

Manus

Nu ska vi sammanfatta hur vi använder ICF idag och ta fram en konkret handlingsplan för hur vi ska utveckla arbetet vidare.

Avslutade reflektionsfrågor

- Vad gör vi bra i vårt arbete med ICF ?
- Vad behöver vi mer kunskap om och utveckla vidare?

Till dig som leder utvecklingsarbetet

De avslutade reflektionsfrågorna är till för att samla ihop de olika reflektionerna ni har haft kring centrala delar av ICF i IBIC.

Manus

Vi har reflekterat kring

- ICF som gemensamt tankesätt och språk
- Livsområden och relaterade faktorer
- Funktionstillstånd och ICF bedömningsskala

Vi har också pratat om hur vi arbetar med dessa delar idag, vilken kunskap vi har och vad vi behöver arbeta vidare med. Utifrån detta vill jag att ni avslutningsvis reflekterar kring (uppskattningsvis 10-15 minuter)

- Vad gör vi bra i vårt arbete med ICF ?
- Vad behöver vi mer kunskap om och utveckla vidare?

ICF i IBIC – sammanfattning och nästa steg

Sammanfatta vad ni har diskuterat om hur ni använder ICF. Utsedd ansvarig skriver ned vad ni gör bra idag och vad ni behöver arbeta vidare med. Med utgångspunkt från detta tar ni fram en handlingsplan:

- Vad ska göras?
- Hur ska det göras?
- Vem eller vilka ansvarar
- När ska det göras?
- Hur och när ska det följas upp?

Boka ett möte för att följa upp arbetet!

Till dig som leder utvecklingsarbetet

Tänk igenom hur du vill sammanfatta och avsluta tillfället. Bestäm om ni ska börja fylla i handlingsplanen tillsammans redan nu, eller om du som ansvarig tar med dig underlaget, gör ett utkast och återkommer till gruppen. Boka ett möte för att följa upp arbetet och handlingsplanen.

En mall för handlingsplan finns på Kunskapsguiden under tema IBIC, avsnittet "Introduktion av utbildningspaket IBIC för utförare".

Manus

Exempel att säga till gruppen:

"Vi avslutar med att kort sammanfatta vad vi har gått igenom idag och vad vi har kommit fram till. Nästa steg är att vi, utifrån våra diskussioner, tar fram en handlingsplan för hur vi vill utveckla vårt arbete med ICF och IBIC. Jag samlar in era anteckningar, tar fram ett förslag till handlingsplan och återkommer så vi kan bestämma hur vi går vidare.

individensbehovicentrum@socialstyrelsen.se

Till dig som leder utvecklingsarbetet

För frågor eller funderingar om detta presentationsmaterial kan du mejla

Socialstyrelsens funktionsbrevlåda:

individensbehovicentrum@socialstyrelsen.se